

ШЫН

СЭКП-нин Тыва обкомунун болгаш Кызыл хооркомунун,
Тыва АССР-ниң Дээди Советинин органы

1962 чылда
Улаштыртылган

1962 ч.
ИЮЛЬ
24
ВТОРНИК
№ 173 (5270).

Өртөз 2 көп.

Польша улуска акы-дунма байыр чедиришкени

МОСКВА. (СЭТА). СЭКП ТК-ның Бирги секретары, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущев, ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Даргазы Л. И. Брежнев национал байырлар—Польшаның катап төртүтүнгениниң 18 чыл ою-биле холбаштыр акы-дунма польша улуска изиг байыры чедиргенер.

Владислав Гомулка, Александр Завадский, Юзер Циранкевич оларга чоруткан телеграммда тугаалап турары болза: улусчу эрге-чагырганын чылдарының дургузунда социализм тургузуушкунга кайгамчык чедиришкенин чедип алган, күш-ажылга ынакшылдыг Польшаның чедиришкенин-ринге совет кижилер сагыш-сеткилин ханызындан өөрүз турарлар. Бистин найыралывыс болза марксизм-ленинизм-ниң улуг өөрединге, күчүлүг социалисттик лагериниң чагыс эвин болгаш сырый каттыжышкынын улам ыңай быжыг-лаарынын сорулгаларына чайгылыш чок шыныч чоруктун чайыннанчак херечизи болур деп телеграммда демдегеп турар.

Совет чазак чотур түнөдүп оортан кылбас болза, совет улустун адеген шынатылган. Совет күрүленип келир үеиниң дугайында сагыш салбайн барганы ол болур ийик. Чок, бистин чуртукуска улуг агрессия болгаш кылган, биске болгаш бистин экилдериниң адролуг дайын-биле кылган турарларга Совет Эвилелин ынак таллады берип шыда-нас.

Бистин чуртукуска гитлердин Германияны оор суу-биле халлаанын совет кижилер уткан болгаш сага-даа утпас. Чуртукун камгалаы артемин болгаш шери-тергизилгенин оң чаз чедиришкенин деңгеле-ринге турарынын, агрессия бүрүн чепсестия-биле кайы-даа үеде таваржырынын аммыралты эргежок чутуланын совет кижилер 1941 чылдың дуржугалы-биле билгилер.

Америк адролуг чепсестик шенелдерин өндөре чо-руда бергенин харым кылдыр Совет чазак болза ол чаз адролуг совет чепсестик шенелдерин чоруд-дар деп дужаалды үлдүрөг. Бо дээрсе Совет Эвилели-ниң таллаанын адролукту кырындан кылган ба-лым болур-дур. Ол шенелдерин боттаналарга радио-активтер чашкыныр он-еэз болгун дээр эрге-жок чутулда бүтү хемчеглерин алган турар. Бо талла-биле Совет Эвилелинде ээзеш эвес түнөдөп чедип адынткан. Эртең чылдың күзүндө чорутулаан со-вет шенелдер үеинде алгара, черин кырында азы дайыг радиоактивтер чоруктун калдыг-даа ылдыг боттур көвүдөшкенин болгаш дээрн калба-биле бил-дингир.

Чотур болурунун бодалын хүндүлээр кижилер бүрүз, чүвени утап билер кижилер бүрүз дараалында чүд-биле чепсесторейин барып черле шыдагал, чүд дээрсе: адролуг чепсестик шенелдерин АКШ бир дугайында өтөдө, ол шенелдерин болурун экилдериниң-биле кады Совет Эвилелинде койну кылган чүе болганда, өскө тала — болурун адролуг шенелдерин кезде-харым келгек кылдыр чорутуп турган Совет Эвилели—дегелей адролуг шенелдериниң өсүүдө чоруда-рынга камчар-даа өргөдиг.

Улустарын пегелдерин тооп көрүңчө болгаш адролуг чепсестик шенелдериниң болурун дугайында ду-ругулугу чедип алырны өнөдөн кылган моонда-кырын тайдырылган АКШ-тын болгаш барыны талла-кы-биле дуржугалы чазактарын Совет чазак кий-гырып тур, мычарга ол ынды дуржугала болза ты-варымын национал херекселериниң дулазы-биле му-дуржугалы тугаа-жак контролдарын боттады-р арганы берип турар өртөмүн барымдаларына үндөдөгөндөгү турар ужурут.

Чепсестик шенелдериниң дүжүрү болгаш тайбын дээр. Бүтү-дегелей коопсузунуң бүтү турттарың улустары-ң — тайбының быжыгдар, чепсестик шенелдериниң ду-жүрү дээр, адролуг улуткашкынын кыжанымылаз кижилер төрөтөгөни чайдыры дээр демисейр деп кий-кыгырылган Совет чазак каттыжып турар. Ол кий-кыгында улустарын күдө-соруу сандыкпен, мычарга ол күдө-соруу дээрсе — төмүктүн дөдө хоойду-дур. Адролуг шенелдериниң оокандар дээр, чепсестик шенелдериниң дүжүрү дээр, тайбын дээр демисейр улуткаш-кы-дур болгаш ол болза тайбының херезин тий-дегелей-биле доостур ужурут.

Шериг-Далай Флодунун бот составында Совет Эвилелиниң Маадыры аттарын тыпсыр дугайында

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун ЧАРЛЫ

Чазактын тускай даалгаларын чедиришкенин-биле күтүскени дээр Ленин ордени болгаш «Адыл сым-дыс» медалы берилгеш. Совет Эвилелиниң Маадыры атты тыпсыр болза:

Контрадмирал Александр Иванович Петелин—сугу чүд болурун суг ада-биле чорутур хемелериниң фло-тиль командиралыкчы.

2-ти чергениң инженер-ка-питаны Юрий Александрович Тимо-феев—суг ада-биле чорутур атом-нук хемениң электромеханиги дайычты кезектин командир.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Даргазы Л. БРЕЖНЕВ. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Секретары М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1962 чылдың июль 20.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунда

Чазактын тускай даалгалын күт-сегинге киржин турган, суг ада-биле чорутур хемениң болуу дайы-жыларын Ленин, Кызыл Тук, Кызыл сымдыс ордендер-биле болгаш «Эрес-мадырдыг чорук дээр» деп ме-дал-биле ССРЭ-ниң Дээди Совети-ниң Президиуму шаңнаан.

ССРЭ-ниң МИНИСТРЛЕР ЧӨВҮЛЕЛИНДЕ

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели-ниң Даргазынын ораактыкы эш Владимир Николаевич Никитин Бот-болушта Экономиканы дугаала-кыла Чөвүлелинде болурун дугаала-кыла Чөвүлелинде болушта Бот-болушта Экономиканы дугаалакыла Чөвүлели-ниң Күсөкчиги советтинде төлөөк-чүлүг ССРЭ-ниң Министрлер Чөвү-лели төмүлгөн.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Чарлы-биле суг ада-биле чорутур хемениң боюнча со-ставын чазактын берик шаңнаалары-биле демдегел.

Н. С. Хрущев Ленин ордени бол-гаш Совет Эвилелиниң Маадырының «Адыл сымдыс» медалын контрол-дирал А. И. Петелин, ийги ра-гынын капитаны Л. М. Жильцова, ийги рагынын инженер-капитаны Р. А. Тимофеев тудуускан. Чазак-тын тускай оонаалдыг күсөдиринге киришкен суг ишти-биле чорутур хе-мениң ботук мастарына, старши-наарына болгаш офицерлеринге Ленин ордени, Кызыл Тук болгаш Кызыл сымдыс ордендерин база «Эрес мадырдыг чорук дээр» деп медалдарын тыпскаан.

Ордендерин болгаш медалдарын тыпскаан, Н. С. Хрущев чазактын тускай оонаалдыг чедиришкенин күтүскенин-биле, берик шаңнаалы тыпскалы-биле холбаштыр дайы-жыларын ийги байыры чедирип, бистин Совет Төрөөн чуртукустун камгалаа күтүрүн быжыгдары дээр нарын болгаш чазай күш-ажылга чаз-чаа чедиришкенин чедип алырны оларга күзөп.

Шаңнааларын берик шаңнаал-дар дээр партиада болгаш чазакка халымы-биле өөрү чедиргенин илгерилеп, Төрөөн чуртукун камгалаа атулгалы алгашы-биле күт-сегинге совет шери дайыжылар болгаш дээрлик СЭКП-ниң ленинчи Топ Комитетинге, ССРЭ-ниң Ми-нистрлер Чөвүлелинде болгаш Н. С. Хрущевга чураткенер.

Шаңнаа тыпсыр турда корабль-терин болгаш шери-далай ба-залыг кесектериниң төлөөкчүлери оутурук, алдыгга дайыжыларга байыр чедирип турганар.

Совет чазактын медеглели

Адролуг чепсестик шенелдериниң оокандар чедип алыр дээр Совет Эвилелин хей чылдарда демисейр келген. Ичкээ-даа АКШ болурун НАТО таллаанын экилдериниң-биле кады бо айтыр таллазы-биле ду-ругулуга чедип алырын үтүп турар. 18-тиң Комитети-ниң киржикчилер Индияны, Катышкан Араб Рес-публиканы болгаш нейтралты өске-даа күрүлелер-ниң адролуг шенелдериниң оокандар дугайында ду-ругулугу контролдарын национал херекселериниң дулазы-биле чорударын көрүп турар саяалдарын чеп-сестик шенелдериниң дүжүрүниң таллазы-биле 18-тиң Комитетинге тугаа-жакшылыгын үндөдөн кыл-дыр тургузарындан АКШ-тын, Англиянын ойталазы-нын сонда ол чорук бүтү дегелерин караанга база катап тодарай илерелген. Тайбыга ынакшылдыг күрүлелерге уду агрессия дайынын планын ажил-данын чорутуу НАТО-нун разведкасыга болгаш шери-тергизилгенин чорударын инспекция чорударынын (дуржугалыг хызымдары херээ-даа чок ол чүдүлөр-ниң) четкини Совет Эвилелиниң девискээринге тур-гускулуп алырын чүдө барыны таллазы күрүлелер кылдыр турар.

Совет айдарың дургузунда Окум океанда болгаш Американың согу таллазында—Невада штатта—Аме-риканын Каттышкан Штаттарынын чорудар турары адролуг чепсестик чашкыныкыны үзүстө чокка үргүлүчүлөр болгаш. Адролуг чепсестик шенелдериниң моон мурунудыг шенелдериниң ыракта-ла амык болуп турар, чүд дээрсе чоотка чаз АКШ болза, удураанышкыныр хей болуп турда-ла, он иштинде өртөмдөк-даа удураалып турда, чоотка көөр хейнү чоту өндөре чепсестик шенелдериниң космик-тик дегелем беттердеп, адролуг тургузугаа чаш-кыныкыны азын аш чүс километр бедикке чорутка-ны билдингир болгаш.

Бир эвес америка адролуг бомбалар чашкып туруп бээр чүе болза, Совет Эвилели боюнча адролуг чеп-сестик шенелдериниң база чорудар апар деп чүвени амык адролуг хей шенелдериниң өгөдөрүнүн мурун-да-ла АКШ-тын чазак акы билер турган. Бо дугайын 1962 чылдың март 3-те АКШ-тын президентизи Дж. Кеннеди чазактагы ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели-ниң Даргазы Н. С. Хрущев муут сагындырган турган. Мычанган, АКШ-тын чазак болурун чүтү кыл-дыр турарын дугаала-биле билер турган тодарай-дыр. Совет Эвилелиниң 1961 чылдың күзүндө чорутулаан ужура таварышканы шенелдер оокандар шенелдер болурун деп азы бистин бөмбүрээк адролуг чашкынык-кы-ның чаз чалгыч өткөдөр бо дур дугайында ай-тырымын шиктирлээр харын-на чүдө АКШ-тын чазактын хуудуна турган, чүдө он хаммаарып турган. Ичкээ-даа АКШ-тын чазак шенелдериниң кыла берген. Рождество болгаш Джонстон ортуктарын амыкка америка адролуг бомбаларын чашкыныкыны боюнча чашкыны берин — харым совет адролуг чашкынык-кы-ларын кылдырып тайлап чок болдурушкан.

Совет Эвилелинде шери таллазы-биле күтүгү бо-луп алыр дээр адролуг чепсестик чаз шенелдерин, ынакшыл космиктик дегелем шенелдерин чоруда бер-ген дээрин АКШ-тын чазак чакырбайн турар. Бир

Н. С. ХРУЩЕВ СОҢГУ ЧҮК ФЛОДУНДА

СОҢГУ ЧҮК ФЛОДУ. (СЭТА). Июль 21-де Совет Эвилелиниң Коммунист-тик партиязының Топ Комитетиниң Бирги секретары болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Никита Сергеевич Хрущев Соңгу чүк флodu-биле таварышкын үргүлүчүлүг.

Июльдун 21-ниң өртөмдө Н. С. Хрущев Камгалаа министри Совет Эвилелиниң Маршалы Р. Я. Малиновский, Шериг-Далай Флодунун ко-мандиралыгы Флотун адмиралы С. Г. Горшков, Совет Армияныкы бол-гаш Шериг-Далай Флодунун ко-митетиниң эргеленин чазактын на-чарлыгы генералы А. А. Епишев, Со-гу чүк флoduнун командиралыгы адмирал В. А. Касатонов олар-биле кады «Адмирал Ушаков» деп крей-сер оутуруп алган дайыгга чорук, суг кыры-биле болгаш ишти-биле чорутур корабльдериниң база флотун ужура-чүтүтүп өөредилерин көр-гөн.

Шериг-Далай Флодунун амыг чепсестик өөредилерге ажилгана. Чүс кыры-биле чорутур ракеталыг ко-рабльдер болгаш суг ишти-биле чорутур атомнук ракеталыг хемелер-де болаалыкыны кылган.

Н. С. Хрущев болгаш Камгалаа министри Р. Я. Малиновский өө-редилериниң түнөдөрүн бедик-биле үндөп көргөн.

Партиянын Топ Комитетиниң бот-болушта

«Школа—күш—ажыл—коммунизм»

«Школа—күш—ажыл—коммунизм» деп мындай ат-биле РСФСР-ниң Чыраарынын министрствозунун чарааны бичи уругларга чечен чотал ному дээр чараан конкурстун ийи залчээр чоруп ту-рар.

Атайдан болгаш Симферопольда, Владивостоктан болгаш Одес-садан, Ленинградтан болгаш Мурмансктен уугулар ному үндүр-паралла черинге 45 чогаалдар шагда-ла кирген. Оларын быжык кижилер чүдө чогаалчылар эвес, харын база ортукма школарын-ың башкылары, ажилчылар болгаш өскөөр-даа болуп турар. Олар-дын хей чогаал таллазы-биле байтайгы күжүн шенеп турарлар.

Бирген чүдүлдерин тематиказы мырындай-ла аны-бур. Оларда чалгыс ийги чүе чүд дээр, олар шүтүзү-ла коммунизмниң тур-гузукчуларынын дугайында бижип турарлар.

(СЭТА).

Чеди чылдың тиилелгелиг базымнары

1962 чылдың бирги чартында ССРЭ-ниң улус ажил-агый хөгжүлдөзүнүн күрүне планының күүселдезиниң түнөлдөрүнүн дугайы

Топ Статистика Эргелелиниң дыңнадыгы

СЭКП-ниң XIII съездиниң шийтирлерин амы-ралга боттадырышкан, Совет Эвилелиниң ажилы чыгары эртен чартык чылда улус ажил-агыйның бүтү адыралынын хөгжүлдериниң чеди чыл планын күүселдиринге, улустун чаагай байдалын болгаш кул-турлуг деңгелди көдүрүңгө улам ыңайты чедириш-кенин чедип алганар.

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чарында Топ ста-тистика эргелелиниң дыңнадыгында демдегеп турары болза: үлөтүрүн ажилдагы чартык чыл пла-нын 103 хуу күтүскен; эртен чылдың бирги чарты-биле деңгээрде үлөтүр продукциянын буудурун үндүрүр барык 10 хууа немей көвүдөз.

Бүтү эвилелдерин республикалар үлөтүр бууду-ругу чартык чыл планын болгаш кылгаштарын ыла хей чутула хемелериниң планын ийитин-биле амык күтүскен. Ичкээ-даа чамдык улус ажил-агый чөвүлел-дери продукциянын чамдык хемелерин буудур пла-нын күтүскөн, а Калининград, Вологда болгаш Архангельск улус ажил-агый чөвүлелери ийитин-биле алдыга ийити продукциянын планын беш күтүскөн-нөр.

Үлөтүр продукциянын чутула хемелериниң бу-дургаларын айткан турар тодарай чорутуларын дыңнадыгы оон ийи айткан турар. Үлөтүр про-дукциянын хемелериниң хей чуртукун таллазы-биле бирги чартык чыл планы додур болгаш амык күтүскен. Буудуругалыг хемелде адулде-биле чергелешир шой, автомобиль дугайы, турбиналар, генераторлар, турбиналар, металлургия болгаш химия дериалдар, аргыч станоктар, тракторлар, сөккө ажаар комбайннар, тудук ыжак, теп чур болгаш дараалы-га машиналар, бажың херексел, эл, мал саржа, чиг суг продукцияны буудур план элээр чедир күтүс-кенин баш.

Эртен чартык чылда машиналарын, приборларын болгаш дериалын эң чутула 300 чотом чаз хемел-дери шийтиртинип адынткан. Үлөтүр буудуруга-лыг буудуруга чорудууларын комплекстик механи-заастарын болгаш автоматчыларын хандырып турар автоматчылар болгаш механикастап шүдүлгө бо-лган конвейер шүтүмүлөрнөп иштердеп турган. Улус ажил-агый чөвүлелериниң машина тудурун бууду-руга-лыг хемелдеп турар 28 муң амык технологият дериалы механикастап.

Улус ажил-агыйның бүгү адыралында техниктиг депшигенин чогаалдыкыларын болгаш рационали-заторларын ийлектиг киржилик-биле боттадырып турган, эртен чартык чылда олар буудуруга-лыг болгаш ажил-агый чөвүлелериниң таллазы-биле 2,2 ми-лион амык саяалдарын киргизген. Ол-за үнөмү ду-ругулуга бир миллион дурт чүс муң хер чогаалды-ларын болгаш рационализатору саяалдарын улус ажил-агыйнык иштердеп, ол чорук чылда сава-жылга-биле алдыга 700 миллион амык рубльдин камгалаанын бээр.

Үлөтүргө күш-ажылды буудурукчулук бедилерин-ниң чартык чыл планы күтүскен. 1961 чылдың бирги чарты-биле деңгээрде чаз-чаа бедилерин эң кыска хууага холга алыр дээр демисейр турар. Бедир ажил-агыйның ажилдагы чартык хөвү ажилдарын чедиришкенин чоруткан. Часка тарыла планы 103 хуу күтүскен.

Бедир ажил-агыйның хөгжүлдерин айткан турар бө-лүктө чутулаан турары болза: чер болгаш мал ажи-лынын продуктуларын буудурун улам ыңай көдүр таллазы-биле партиянын болгаш чазактын айткан хем-чеглерин күсөдир таллазы-биле улут амык турту-гун кохотторунда болгаш кохоттарында калбарган. Ка-дэниң ажил-ишчилери партиянын XIII съездиниң болгаш СЭКП ТК-ның март пленумунун айтканын, ка-дэ ажил-агый хөгжүлдеринде чаз-чаа бедилерин эң кыска хууага холга алыр дээр демисейр турар. Бедир ажил-агыйның ажилдагы чартык хөвү ажилдарын чедиришкенин чоруткан. Часка тарыла планы 103 хуу күтүскен.

Сиген аралаштырып тарыла системанын ужу-ктарын уутулашкан, кохоттар болгаш кохоттар та-рыла шенелдерин туртугун ажаадыр, ошон про-дуктуг култураларын шенелер болгаш амык адыр-галар чыгарышкын күсөй-биле бедик про-дуктуг култураларын тарылазын көвүткенер.

Бедир ажил-агый култураларын тарыла шен-елер 215,7 миллион гектар болган, азы эртен чылдың-биле деңгээрде, 11 миллион гектар амык көвүдөз. Оон-биле кады чалын чалып тарып култураларын тары-гызы 14 миллион гектарга, күзүн чалып тарып култураларын тарыгазы 239 муң гектарга көвүдөз, а эртен чылдарга тараан хей чылдыг сикенерин та-рыла шенелер 3,2 миллион гектар кызылган.

Тара болгаш бобы култураларын 134 миллион гектарга тараан, азы эртен чылдыңдан барык 12 миллион гектар хей болган. Кызыл-тас тарыгазы 4,8 миллион гектарга, крупа култураларын—1,5 миллион гектарга, тараа бобыларын—4 миллион гектарга, оон иштинде чотак-таранын—2,7 миллион гектарга

СИГЕН КЕЗИЛДЕЗИНГЕ ОРГАНИЗАСТЫГ КИРГЕН

АРЫН-БАЖЫ. (Телефон-биле). Өвүр району «Коммунизмге ортук-коо» сиген кезилдеинге белетке-ди эртен чылда ака организастаан. Ажыксыа графиниң туртугун, пла-нын быктады, эвөө, харын малчы буртууга таштыгырар.

Кохоз сиген кезилдеинге июль 15-тен өгөдөн киришкен. Ажык Хөдөргөйде С. Биче-оолдун, Чала-гыда М. Элер-оолдун, Узатайда М. Дамылы-оолдун болгаш Бора-Шай-да К. Базааның эвөөлөрү ийити-

болгаш тарааны алдыр мал темп бобыларын—649 гектарга көвүдөз. Фабрика чигир сөккөзүнүн тарыгазы 142 муң гектарга, а мал темп сөккөзүн—1 миллион 480 муң гектарга көвүдөз.

Кукурузаны эртен чылды 25,7 миллион гектарга тараан болза 60 чылды 37 миллион гектарга тараан. Тарымаал тооруктун болгаш асн-долгунетин тарыга шенелери база калбарган.

Чыл дургузунда кохоттарда болгаш кохоттарда мыйыстыг бола малдын баш саны 9 хуу, оон иштинде саар инектер 10 хуу көвүдөз; хаванарын баш саны 8 хуу, хей болгаш инектерин саны 1 хуу өскөн. Кохоттарда болгаш кохоттарда куштарын саны 2 хуу өскөн. Чонуну хуудуна өңүндө турар мал-дын баш саны эртен чылдын ол-за үеи-биле деңгээр-де 60 чылдың июль 1-де мычар өскөн: мыйыстыг бо-ла мал—4 хуу, хаванар—13 хуу, өшкү—3 хуу.

Мал ажилынын продуктуларын күрүңгө саны алы-ры уду-биле өскөн турда малды болгаш күштү са-лып алырын чартык чыл планы 99,7 хуу, а сүтүн—90 хуу күтүскен. Чутура саны алырынның пла-нын амык күтүскен.

Кохоттарын болгаш кохоттарын материал-тех-никтиг базанын улам ыңай быжыгдары үргүлүчүлөр турган. Бирги чартык чылда көдө ажил-агыйга дык хей тракторларын, чүк машиналарын, тараа комбай-нын болгаш өскө-даа техникамы берген.

Чүк эргилдезиниң болгаш чүк өөртүлгезиниң пла-нын күтүскөн дугайында санырын Топ Статистика Эргелелиниң дыңнадыгында айткан турар. Ылангы-ында демдегеп турары болза демир оруттарынын элек-трово болгаш тейлөө-биле күтүскөн чүк эргилде-ди эртен чылды бирги чарты-биле деңгээрде 27 хуу көвүдөз, электровозтун болгаш тейлөөтүн күт-сестик чүк эргилдезиниң бот бедик демир оруттар-нын ийити чүк эргилдези 60 хуу болуп турар.

Балтаал тудура хаммаарың калдыгы дээр, эр-тен чартык чылда чорутуун капитал салымшына-рын күсөй-биле эртен чылдың бирги чартындаан 25 хуу хей чаз хол фондуларын ажилгала кирген. Кара металлургияда Новокузнецк Новокузнецк металлургия заводтарында чылда ийи миллион тонна амык ийити күчүлүг шойну буудур улут домна сугу-лар ажилгала кирген; электростанцияларга 2 миллион киловатт ийити күчүлүг турбиналарын ажилгала кирген. Пес-чааны буудуруга-лыг 232 муң амык өөртөмдөк болгаш 4 муң амык аргы станоктарын туртуган. Суг, саржа, быштал, көксерге буудур чаз заводтар болгаш лабэ заводтары база азын чедип-рурун өскө-даа буудуруга-лыг ажилгала кирген. ССРЭ-ниң улус ажил-агыйнык ажилчыларының бол-гаш алыл-ажыкчыларынын саны эртен чылдын бирги чарты-биле деңгээрде 2,8 миллион кижиге азы 4 хуу өскөн. Эртен чартык чылда чон хергелдеп ийитиле фондуларын улус өөрдөдөгө, ме-дицина хандырылганын, социал хандырылгала, шен-елериниң төлөвиринге база өскө-даа төлөвирге болгаш чигилдерге 14 миллиард рубль азы 1961 чыл-дын бирги чартындаан барык бир миллиард хей рубль-ды алган.

Ажыгга кассаларында чотун салымшыныкы өдөр-үргүлүчүлөр турган. Июль 1-де салымшыныкы 12,2 миллиард рубль турган болгаш чартык чылда 4 хуу көвүдөз.

Күрүне болгаш кооператив салымшын түрмөтөп садар барлаа саяалгалынын кемчөөлү 40,6 миллиард рубль азы планга уду 100 хуу болган.

Чуртала болгаш култура-амыкыра тудурун улут хемчеглерге боттадырып турган. Күрүне планын ботура үндүрү берген хергелериниң күсөй-биле бир-ги чартык чылда 20 миллион дүрбөлгүн метр ийити шенелуг чурталага бажынырын азы эртен чылдын бирги чартында ажилгала киргендеп 26 хуу хей-нү ажилгала кирген. Чүдө ол акын-хергелериниң күсөй-биле бешин чон чаагайды тудкан чаз ба-жынырын алган. Оон алдыга күрүне планындан амык төчүткөн акын-хергелериниң күсөй-биле, а ол иш-каш чонуну боттарынын шыжжымынын күсөй-биле болгаш күрүне чөвүленин дулазы-биле хей салып туртала бажынырын тудуп, ажилгала кирген.

Улус өөрдөгөдөгө,

Аргалар, курлавырлар, техника четче ажыглаттынмай турар

(Республиканың орук ажылдакчыларының активиниң хуралындан)

Бистин республиканың экономиказын хөгжүдөөгө шимитирер рольду автомобиль транспорту ойноп турар. Оң-биде холбаштыр республиканың автомобиль оруктарынын капиталга туураалары болгон септелген чорудары күнүн ужурула айтканын билдире. Тыванын оруктарынын экижидеринге чыл бүрүде четирге хөгжөлдөгү айма-бөргөндөргө күнүн тускайлап берип турар. Орукчулар бектик бугуручулук механизми болгон машиналар-биле хандырткан. Иңдиги түбүжү республикада автомобиль оруктарынын байдалы чогуур негеделерге дүшүрүп берип турар. Оң чылдагалары чүдөл? Хамык ужуру орукчуларын ортузунга организастыг ажылдакчыларга, күчүлүг орук техникумун чоп ажыглайтын турарында. Амгы үзү республиканын орукчуларынын холунда бар техникумны утаамаалыг таарыштыр ажыглаар болза, херек кырында куустетип турар ажылдарын хем-чөөлүн барык ийи катап улагытыр болурун экономикагын санаашкыннар көргүскөн. Иңчаарга Чаа-анам болгон Шаган-Арыгын орук-ажылдакчыларынга грейдерлер, тракторлар сери алаанга далай берген тургулаар, а бугурула

планы куустетип турар. Чайгы үе болза орук кылымынга эң-не таарымал болбойт. Ол хирезинде орук участтарынын барык шунту-лук ажылдакчыларга өлчөп берген организастыг турар. Оң уламчылдан механизми болгон машиналар чүдөл 50 хуу бугуручулук ажылдакчылар, шаг-уеин ийи кынын халас эртирер турар. Ажылдакчылар чорударынын чутуламы орук ажылдакчыларынын удуручуларына билдирер, а оңу иңчаар кылбайн турарынын ужуру чүдөл? База-ла организастыг ажылдакчы чоруда. Техника бар-даа болза, оңу башкаар кадрлар — кижилер чедипшес дээр хөөнерини орук участтарынын удуручулары илергей-деп турар. Ол шыл эвес. Кижилер чүдө чедипшес турар деп айтканын өөркеп көрөйүн, олар анаа-ла ала-таагаарлаагы кыргындар. Шынында орук ажылдакчылар меркезге кадрлар хей, чүдө олар-нын культура-амыдыларынын бай-ладарыны кичээттеп турар улагытыр херек. Хоорайлардан, суурлардан ыракта черин черинде ажылдап турар кижилерге көжөр кыналарын, кижер библиотеканын чүдө чедирип болбайт, солун лекцияларын, беседаларын чүдө органи-

завайн турар. Орукчуларын куурулуш дымтангаларын таарым-тыр организастаар, оларын амды-рал байдалдарынын негеделерин дооу хандыра таары-биле ажыл-даарын бектик депке чоруткан бол-за, меркезилер кээржон ажыл-дакчылар чедипшес дээр дугайында чүдөл турбас ужурут.

Республиканын орук ажылдакчы-ларын мурунда 60 чылын улуз соруугаар салдыган. Кызылдан районнар төптеринде чедир 140 км чаагылыг орукту, а районнар төп-теринде колхозтар болгон совхоз-тар суурларында чедир 100 км авто-мобил оруктарынын кылын тургу-лары планда көрдүгөн. Оң херек кырында куусталган дугурузунун болурун турар. Баштайм чартык чылдагы планы 80 хуу куустетип-ген. Оң иштинде Чаа-анам орук-ажылдакчылар участогунун планы чүдөл 66 хуу куустетип.

Орук туудурун болгон септел-ген талалы-биле куустетип орук-ажылдакчыларын шыныра дымка куу болу-турар. Чирээ, Боом участогун-га автоклиналарын шимчээшкни-ни ажиттаган бээр чартык чыл бектик чедипшес алаа капитал сеп-телге чорудары чутула аларган. Иң-чаарга асфальтталган орукту капы-лап септелге чокка 12 чылда ажыл-даары техниктиг нормалда айттыг-дар болбайт.

Чамдык райкуускомнар көдөз чедипшес автомобиль оруктары ак-жидеринге кичээттеп салбайн тур-ар. Кая-Хем, Талды, Бин-Хем дөң-ликке улуг районнарда оруктарынын байдалы дымка багыт. Ол тараал-районнарда оруктар септелген чүдөл ажаап алымынчыга чедипшес чутула турар. Кая-Хем болгон Бин-Хем райондарын уду-ручулары ол чутула ажалче кич-чээттеп салбайн турар. Оң көжөр херекин болза, ол районнарда тус-кайлаан грейдерлер 2—3 айларда республиканын орук-тууду эргеле-тин дивизионинге ажылдап чоң турмузун болуру.

Тыва АССР-нин экономиказын болгон культураны хөгжүдөөгө дууламчы дугайында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Республиканын орук ажылдакчы-ларын мурунда орук ажылдакчы ак-тивиниң хуралында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Республиканын орук ажылдакчы-ларын мурунда орук ажылдакчы ак-тивиниң хуралында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Республиканын орук ажылдакчы-ларын мурунда орук ажылдакчы ак-тивиниң хуралында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Ак-Довурак — Абаза аразында туудуру орукту тууду-жулар булуттар үстүндө орук дигир, чүдө дээрге ол орук чам-дык черлерге далай денсинден үш хире мун метр бедий бээр. ЧУРУКТА: орукту асфальтталары-биле таптады турары. Фото В. Лутковтуу.

Чамдык райкуускомнар көдөз чедипшес автомобиль оруктары ак-жидеринге кичээттеп салбайн тур-ар. Кая-Хем, Талды, Бин-Хем дөң-ликке улуг районнарда оруктарынын байдалы дымка багыт. Ол тараал-районнарда оруктар септелген чүдөл ажаап алымынчыга чедипшес чутула турар. Кая-Хем болгон Бин-Хем райондарын уду-ручулары ол чутула ажалче кич-чээттеп салбайн турар. Оң көжөр херекин болза, ол районнарда тус-кайлаан грейдерлер 2—3 айларда республиканын орук-тууду эргеле-тин дивизионинге ажылдап чоң турмузун болуру.

Тыва АССР-нин экономиказын болгон культураны хөгжүдөөгө дууламчы дугайында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Чамдык райкуускомнар көдөз чедипшес автомобиль оруктары ак-жидеринге кичээттеп салбайн тур-ар. Кая-Хем, Талды, Бин-Хем дөң-ликке улуг районнарда оруктарынын байдалы дымка багыт. Ол тараал-районнарда оруктар септелген чүдөл ажаап алымынчыга чедипшес чутула турар. Кая-Хем болгон Бин-Хем райондарын уду-ручулары ол чутула ажалче кич-чээттеп салбайн турар. Оң көжөр херекин болза, ол районнарда тус-кайлаан грейдерлер 2—3 айларда республиканын орук-тууду эргеле-тин дивизионинге ажылдап чоң турмузун болуру.

Тыва АССР-нин экономиказын болгон культураны хөгжүдөөгө дууламчы дугайында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Чамдык райкуускомнар көдөз чедипшес автомобиль оруктары ак-жидеринге кичээттеп салбайн тур-ар. Кая-Хем, Талды, Бин-Хем дөң-ликке улуг районнарда оруктарынын байдалы дымка багыт. Ол тараал-районнарда оруктар септелген чүдөл ажаап алымынчыга чедипшес чутула турар. Кая-Хем болгон Бин-Хем райондарын уду-ручулары ол чутула ажалче кич-чээттеп салбайн турар. Оң көжөр херекин болза, ол районнарда тус-кайлаан грейдерлер 2—3 айларда республиканын орук-тууду эргеле-тин дивизионинге ажылдап чоң турмузун болуру.

Тыва АССР-нин экономиказын болгон культураны хөгжүдөөгө дууламчы дугайында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Чамдык райкуускомнар көдөз чедипшес автомобиль оруктары ак-жидеринге кичээттеп салбайн тур-ар. Кая-Хем, Талды, Бин-Хем дөң-ликке улуг районнарда оруктарынын байдалы дымка багыт. Ол тараал-районнарда оруктар септелген чүдөл ажаап алымынчыга чедипшес чутула турар. Кая-Хем болгон Бин-Хем райондарын уду-ручулары ол чутула ажалче кич-чээттеп салбайн турар. Оң көжөр херекин болза, ол районнарда тус-кайлаан грейдерлер 2—3 айларда республиканын орук-тууду эргеле-тин дивизионинге ажылдап чоң турмузун болуру.

Тыва АССР-нин экономиказын болгон культураны хөгжүдөөгө дууламчы дугайында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Чамдык райкуускомнар көдөз чедипшес автомобиль оруктары ак-жидеринге кичээттеп салбайн тур-ар. Кая-Хем, Талды, Бин-Хем дөң-ликке улуг районнарда оруктарынын байдалы дымка багыт. Ол тараал-районнарда оруктар септелген чүдөл ажаап алымынчыга чедипшес чутула турар. Кая-Хем болгон Бин-Хем райондарын уду-ручулары ол чутула ажалче кич-чээттеп салбайн турар. Оң көжөр херекин болза, ол районнарда тус-кайлаан грейдерлер 2—3 айларда республиканын орук-тууду эргеле-тин дивизионинге ажылдап чоң турмузун болуру.

Тыва АССР-нин экономиказын болгон культураны хөгжүдөөгө дууламчы дугайында РСФСР-ни Министрлер Чөвүленин доктаалын сугулар бо чылын орукчулар дым-ка хей сангыч техниканы алган. Ам көз сорулга болза, республиканын орук ажылдакчылары бар четпестер-ни чалдыкчылар хемчеглерин ажылдап кылган, оларын амды-ралга боттандыраар болуру. Иңчаарга хамыктын мурунда организастыг ажылдакчыларын, техникумун ажылдакчыларын шыныра чурчудурун хунуну сонгаарлаттынмас айтканын болуру турар.

Прибалтикада байырлал

РИГА. (СЭТА). Терен сутлуг Дау-гадаа хөөчү хоорай кыдыл өстөр-биле асфальтталган. Балтикада далай хат кыдыл турарын кижикчи-халын турар. Хоорайнын кол кудум-чутууна — ала-бүрү өшөрөгү тукумдар. Латвияга совет эрге-чачырамы катап тургускаандан бээр ХХХ чыл болгон оңи латыш улус байыраан.

Ол хуну республикада канчаар-да аажок улуг политиктиг болгон күш-ажылчы бугуручулукун бай-далында байырал эртеринге демделер херек. Латвиянын улуг-пүрү чылым баштайгы чартынын планларын хууса бөттиде куусте-кен. Республиканын балыкчылары хуулап алыр черлерге черик чыл овалаттындан ажыр мун чертер ажыг балыкчы думалар берген. Бай-ыралдын бугурулуш чүс-чүс риге-чачылар чырыктыг, чаагылыг-ныглан чаа бажынарже көжүдүгөн.

Совет Латвиянын ХХХ чыл өмгө-гө холбаштырган байыралдыг хура-лар бугурулуш болууда. Акты-лума республикалардан — Россия Федерациядан, Белоруссиядан, Литвадан, Эстониядан далайлар ба-за байыралга чедипшес. Июль-дун 21 болгон 22 хунеринде Каш-Халге спорт маршчылары болгон сутта байыралдар болууда.

эстон чөвүлени байыралдын бугу-рун чедипшес дээр, рес-пуб-ликанын Хундул самбыралыга улуг-пүрүчү база көдөз ажылдакчы-лык кижилерин улуг бөлүк му-ракчыларын киниргелен.

Хоорайларга болгон суурларга өмүлүг хунерде эстон ажылчы чо-нарнын революсту шимчээшкенин төөгүлүн дугайында илеткелдерин кылдырал. Акцияларын номчаа.

Ол алдарыг байыралга холбаштыр 700 библиотекаларга дегелдер ажыттыгылаан.

Таллинн. Кокла-Ярвени, Нарва. Тарту болгон эске-даа хоорайларын ажыг шедеринге ар-хистерин болгон бот-тыныгыр уран чүдөл бугурунуун оң дээр коллективтерин байыралга хол-баш конфертер болууда.

Чер болгонда-ла — бугурулу-ш, колхозтар, совхозтар, ту-дугулар байыралдыг хураалар бол-баш черлер чок, ол хурааларга э-стон ажылчы чоңар тайбынын, коммунизмин херээ дээр улам эки-ажылдар деп асашкынын бери-п тургулаан.

ВИЛЬНЮС. (СЭТА). Литванын хоорайлары болгон суурлары кызы

туктар-биле, өстөр-биле шиметтин-ген. Боттарынын төрөөн черинге со-вет эрге-чачырамы катап тургус-канын бээр 22 чыл болгон оңи рес-пуб-ликанын ажылчы чоңары эң-не байыралдыг-биле уткааннар. Бугурулуш, колхозтар, албан-челеринге ол оңа холбашкан кө-жөдөр болууда.

Бо чылын байырал оңа өөрүш-күлүг. СЭКП-нин Программасында айттыгган коммунизмин тургуза-рынын өндүрүлүг соруугалары-биле ол байырал холбашкан. Ал-дарыг ойну литва улустун күш-ажылчы улуг тийелдер-биле демделген турарын дугайында өөрүчүг дымалдыр Вильнюска республиканын бугу-де булунары-дан келгиле турган. Казис ГЭ-тин энергетика алдарыг ажыл-даан, олар болза улус ажылдак-чынын овалаттындан ажыр миллион-миллион киловатт шак чик-еристик электрэнергияны берген-нер. Шой бугуру «Нерис» завод-тун, «Инкарас» дээр идик комби-налыг коллективтер, машина ту-дугулар, дараагычылдар болгон туудулар байыралга күш-ажыл-чы эки белектерди ужурашканар.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Малды тараа шөлдеринде чайладыр

Узут-Хем районун «Х Узут ху-раа» колхозуну Кара-Талда. Баян-Колда тараа тарааларын колхозчу-ларын, чок-кайда малчыларын чыл мал болгончок-ла чыл турар. Кара-Тал бригаданын кижигиери Молдуршкуну. Десин-оолду өмүкүлери суур чамында 50 гектар чочаа-тарамын чаа башып, өттөл-кандан дээриниң дугайында бижик-чи Б. Балыг-оолду чутуучуге ийн

14-те, № 139 «Шыг» парлаттын-ган.

Бижикчинин ол чутууче илерет-кен бугу фактыларын мушту шыл бол-ган дээриниң дугайы Узут-Хем райкуускомун парлаттын ора-кчы И. Дардан редакцияга дым-наткан. Колхоз баштаар чери үстү-де айттыгган четпестерин дээр чылдап, малды тараа шөлдеринге чагыла дугайында шыгым чур-уу тургускан.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Бок үнүшке алыспас болгон

Норбу Кадар-оол «УТКА 25 чыл» совхозун Арыскан сал-бында бо чыл-биле ийн чыл дугурунда кууруура өстүрүп тур-ар. Ол үнүлүг мал чени куу-рун тус черин байдалына таарым-тыр ажаап өстүрүп, оң хой ногаан массаны алыр тала-ы-биле ол өрткен чылдын дур-жугулаан бо чылын аажок та-арымчалыг ажылаан. Ол Кара-Дег черге 200 гектар куу-руура тараа, оң чайгы ажаа-лазын шынарлыг чорткан. Баш-тайгы кийиртешкенин чедипшес чорутканын өмүлүг, де эш Кадар-оол куулытааш-канын ийн узаа чорттуган. Бок үнүштерге удуз куулытааш-канын чедипшес чоруда-рына куулытторун бистерин эки чидип алыр чутула ролу.

дугурун ол эки билип, тех-никаны эки белектер.

Норбу Кадар-оол бодуну дуулаачы Андрей Аян-оол-биле чедип чылдын дуржугулаан боттарынын участогунун бир гектарынга овалаттыр 350 де-мисер ногаа жасаа дээр демисе-жип турар. Кызылхай куш-ажылдын ачындаа алаа куу-руура бок үнүштерге алыспас кылдыр 60—70 см чедир өө-бөргөн болгон бир дески, эки үнгөн.

Муракчы кууруураам ам бо хунерде бодуну чедип алган чедипшес чорутканын өмүлүг, де эш Кадар-оол куулытааш-канын ийн узаа чорттуган. Бок үнүштерге удуз куулытааш-канын чедипшес чоруда-рына куулытторун бистерин эки чидип алыр чутула ролу.

Т. ОЧУР-ООЛ.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

Таджик ССР. Катта-Сай суг шыгжамырын платиназын онгарын казар ажыл доозууда.

Бо бектик далайг черде платина кылымал далайга 55 мил-лион кубометр сугу мөңгүзү болгон үнүш-дугуруч мун-мун гектар черин сугтар арганы бээр болуру. Ура-Тюбин ра-йонун колхозтары болгон совхозтары винограды, чимстер, по-гаа болгон мал ажылынын продуктуларын бугурун оортан дыка көвүдөдүр.

Ам туудулар платинанын кыдыларын чалдап, хураалда камеразында демир бетону салып турар. 24 километр дурттуг-канал тутунган, дагдан ийн кесек черден балды чыдар суг-лар ол каналдап суг шыгжамырыг агып кирер.

ЧУРУКТА: Катта-Сай суг шыгжамырын тууду.

